Beleid camera's en geluidsopnames

Proceseigenaar	DAA	Auteur	Beleidsmedewerker
Versie	2.0	Status	Definitief
Datum vaststelling MT	31 12 2024	Datum laatste actualisatie	24 12 2024
Datum vaststelling OR	16 12 2024	Datum vaststelling CRF	19 12 2024
Datum evaluatie	31 12 2025		

Inhoud

Inleiding 2
Regelgeving camera's op het werk 2
AVG 3
Gebruik camera's tijdens de ADL-assistentie 3
Opname gesprekken 4
Verantwoordelijkheden 4
Afkortingenlijst 4

Beleidsdocumenten met relatie tot dit beleid	Hyperlink

Inleiding

Inmiddels is het de normaalste zaak van de wereld dat we bij de voordeur een deurbel hebben hangen met camera. Dashcams helpen ons bij de bewijsvoering als er ongelukken op de weg hebben plaats gevonden. En wie belt er nog, beeldbellen is de norm.
Met de komst van camera's overal in ons leven ontstaat ook de behoefte aan regelgeving. En dat is op dit moment nog een maatschappelijk vraagstuk dat nog niet is opgelost. Denk aan de camera deurbel waarmee een deel van de openbare ruimte voortdurend in de gaten wordt gehouden zonder duidelijk doel. Het gebeurt maar het mag niet: cameratoezicht moet stoppen bij de voordeur en de ramen. Op de straat mag geen camera gericht staan.

Er bestaat wel vrij strikte regelgeving als het gaat om cameratoezicht op de werkvloer. Fokus heeft hier als werkgever dus ook mee te maken. Want ook steeds vaker blijkt er een vorm van cameratoezicht tijdens de ADL-assistentie aanwezig te zijn. Dat kan variëren van een cliënt die de functie beeldbellen op de mobiel gebruikt tijdens de ADL tot vaste in huis gemonteerde camera's.
Waar de regelgeving over cameratoezicht op de werkvloer vrij duidelijk is, speelt hier de complicerende factor dat 'de werkvloer' zich in het privédomein, de woning, van de cliënt bevindt.

Ook de mogelijkheden om gesprekken op te nemen zijn sterk toegenomen en met de mogelijkheid neemt ook het gebruik toe.

In dit beleid streven we naar afspraken die de persoonlijke omgeving van de cliënt respecteren en tegelijk de privacy van de ADLassistent beschermen.

Regelgeving camera's op het werk

Camera's op het werk komen steeds vaker voor. Daarvoor gelden evenwel strikte regels (bron: www.cnv.nl)

- Er moet een zwaarwegende reden zijn voor het plaatsen van camera's. Bijvoorbeeld de bescherming van werknemers of klanten. Of het voorkomen van diefstal.

- De werkgever mag camera's niet voor andere doelen gebruiken, zoals volgen waar werknemers zijn en wat ze doen. Ook niet om werknemers aan te spreken, te beoordelen of instructies te geven.

- De werkgever moet de ondernemingsraad vooraf om toestemming vragen. Is er geen ondernemingsraad? Dan moet de werkgever de werknemers vooraf informeren over de plannen.

- De werkgever moet transparant zijn over het gebruik van camera's. Bijvoorbeeld waarom de camera's nodig zijn, waar ze hangen, wie de beelden op welk moment mag bekijken en wat ermee gebeurt.
- Werknemers en bezoekers moeten duidelijk worden geïnformeerd dat er cameratoezicht is, bijvoorbeeld via bordjes.
- De inbreuk op de privacy moet zo klein mogelijk zijn. Camera's in privéruimtes, pauzeruimtes of kleedkamers mogen dus niet.
- Camerabeelden mogen niet langer worden bewaard dan nodig is. Als richtlijn geldt maximaal 4 weken.
- De werkgever mag camera's niet gebruiken om stiekem werknemers af te luisteren. Camera's met een microfoonfunctie mogen dus niet.

Het 'stiekem' plaatsen van camera's is nooit toegestaan, ook niet in geval van vermoedens van diefstal of fraude (bron: www.autoriteitpersoonsgegevens.nl).

Het is ADL-assistenten uiteraard andersom ook niet toegestaan om beeldmateriaal te maken in de woning met uitzondering van medische toepassing en op aanwijzing van de cliënt (bijvoorbeeld foto's van wonden voor behandelend arts). Dit gebeurt met de mobiele telefoon van de client zelf.

AVG

Het filmen van medewerkers in de woning wordt aangemerkt als de verwerking van persoonsgegevens. Daarop is de AVG van toepassing (bron: www.autoriteitpersoonsgegevens.nl). Elke keer als iemand persoonsgegevens verwerkt, is dat een inbreuk op de privacy van de mensen over wie het gaat. Daarom mogen alleen persoonsgegevens verwerkt worden als het echt niet anders kan. Dus als zonder deze gegevens het doel niet kan worden bereikt.

In de AVG staan de volgende 6 grondslagen voor het verwerken van persoonsgegevens:

1. U heeft toestemming van de persoon om wie het gaat.
2. Het is noodzakelijk om gegevens te verwerken om een overeenkomst uit te voeren.
3. Het is noodzakelijk om gegevens te verwerken omdat u dit wettelijk verplicht bent.
4. Het is noodzakelijk om gegevens te verwerken om vitale belangen te beschermen.
5. Het is noodzakelijk om gegevens te verwerken om een taak van algemeen belang uit te voeren/ openbaar gezag uit te oefenen.
6. Het is noodzakelijk om gegevens te verwerken om uw gerechtvaardigde belang te behartigen.

Er gelden uitzondering voor huishoudelijk gebruik, hoewel die vooral publicatie betreffen.

Gebruik camera's tijdens de ADL-assistentie

ADL-assistenten zijn aanwezig in de woning van de cliënt teneinde de uitvoering van de zakelijke overeenkomst (de dienstverleningsovereenkomst) die cliënt en Fokus willens en wetens met elkaar zijn aangegaan. De aanwezigheid betreft dus geen privé situatie en van huishoudelijk gebruik van camera's is geen sprake. De woning wordt op grond van de dienstverleningsovereenkomst aangemerkt als werkvloer zolang de ADL-assistent aanwezig is.

Het gebruik van camera's tijdens de ADL-assistentie is derhalve niet toegestaan. Als de client strafbare feiten vermoedt dient de client aangifte te doen bij de politie, die over onderzoeksmogelijkheden en bevoegdheden beschikt.

Dit betekent:

a. Dat camera's die niet aantoonbaar uitgezet kunnen worden, door ADL-assistenten met bijvoorbeeld doeken mogen worden afgeschermd tijdens de ADL-assistentie;

b. dat de ADL-assistentie wordt afgebroken als de medewerker hiertoe niet in de gelegenheid wordt gesteld of als dit fysiek niet mogelijk is;
c. dat beeldbellen met derden tijdens de ADL-assistentie niet is toegestaan;
d. dat camera deurbellen zijn toegestaan, mits deze niet anders dan op de voordeur zijn gericht en dat ADL-assistenten op de hoogte zijn;
e. dat van oneigenlijk gebruik camera's tijdens de ADL-assistentie melding wordt gedaan van een datalek en bij publicatie wordt aangifte gedaan

Opname gesprekken

Het is toegestaan om een gesprek op te nemen zonder toestemming van de andere partij. Voorwaarde is wel dat je deelnemer bent aan het gesprek.
Vooraf toestemming vragen is dus niet nodig en de gesprekspartner kan het niet verbieden.
Het stiekem opnemen van een gesprek waaraan je geen deelnemer bent is strafbaar (art.139a lid 1WvStr).

Het openbaar maken van een opgenomen gesprek of delen met derden, zoals bijvoorbeeld op sociale media, is zonder toestemming niet toegestaan. De gesprekspartner kan gebruik dan ook met succes aanvechten door zich te beroepen op de AVG.
Het opgenomen gesprek kan wel als bewijs gebruikt worden in civiele procedures.
Vaak staat een rechter de geluidsopnames toe, maar een enkele keer wijst de rechter dit ook af.

Verantwoordelijkheden

MAA	Informeert cliënt in voorkomend geval over dit beleidsdocument en is verantwoordelijk voor handhaving.
Cliënt	Draagt zorg voor een veilige en hygiënische werkomgeving voor de ADL-assistenten in de woning. De werkomgeving voldoet aan wettelijke eisen zoals de ARBO en AVG.
ADL-assistent	Is alert op camera's en verzoekt de cliënt om deze uit te schakelen of af te schermen. Maakt zelf ook nimmer opnamen in de woning van de cliënt. Informeert de MAA als er knelpunten zijn.

Afkortingenlijst

AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
MAA	Manager ADL-assistentie
OR	Ondernemingsraad
WvSr	Wetboek van Strafrecht